

POSTANOWIENIE

23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 23 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku B.A.

z udziałem K.A. i M.A.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej B.A.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 30 listopada 2023 r., XXVII Ca 2715/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika K.A. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia wnioskodawczyni odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawczyni wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), związanego „z trybem dopuszczania i przeprowadzania dowodów z opinii biegłych sądowych w okresie obowiązywania przepisów ustaw o COVID-19”, któremu nadała formę pytania: „Czy Sąd w jednej sprawie może przeprowadzać na te same okoliczności – świadomości spadkodawcy przy wyrażaniu ostatniej woli w formie ustnej – jedne dowody w formie wyłącznie pisemnej bez ewentualności uzupełnienia opinii na rozprawie, a inne dowody z opinii biegłych sądowych na rozprawie, uznając moc dowodową, zarówno jednych jak i drugich, za jednakową?”.

W uzasadnieniu tego wniosku skarżąca stwierdziła, że „Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutów i wniosków apelacji wnioskodawczyni i uznał, że oświadczenie spadkodawcy z dnia 6 maja 2008 r. jest nieważne albowiem spadkodawca nie był zdolny do testowania i nie mógł sporządzić ważnego testamentu w dniu 6 maja 2008 r. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia stwierdził, że cyt. ‘spadkodawca nie był zdolny do testowania’. Zdolność testowania określa art. 944 k.c. Sporządzić testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Spadkodawca w dniu 6 maja 2008 r. taką zdolność posiadał. Ocenę nieważności testamentu określa art. 945 § 1 pkt 1 k.c. Testament jest nieważny jeżeli został sporządzony w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Zgromadzona w sprawie – przez wykwalifikowany personel medyczny (lekarza i pielęgniarkę), którzy zachowywali bezpośredni, osobisty kontakt ze spadkodawcą – dokumentacja medyczna, ocena aktualnego stanu spadkodawcy niezbędna do powzięcia decyzji o czasie i sposobie aplikowania spadkodawcy leków, ponad wszelką wątpliwość potwierdza ciężki ale stabilny stan spadkodawcy w dniu 6 maja 2008 r. Wypowiadane w dniu 6 maja 2008 r. przez

spadkodawcę słowa o tym, że tylko może liczyć na żonę, cytuję; 'tylko na Ciebie mogę liczyć B.', świadczą o tym, że w tych ostatnich chwilach swojego życia, do świadomości spadkodawcy dociera negatywna ocena dotychczasowego postępowania uczestnika - wnuka spadkodawcy. W trakcie wizyty wnuka w zachowaniu spadkodawcy wyraża się jasna, zdecydowana dezaprobata do kontaktu z wnukiem w przeciwieństwie do chwili, pożegnania z najbliższymi sąsiadami, którzy stają się w obecności wnioskodawczyni świadkami testamentu ustnego."

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga określenia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretryczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Zacytowane uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w najmniejszym stopniu nie spełnia powyższych wymagań, gdyż nie stanowi wyводу objaśniającego i rozwijającego problem przedstawiony w pytaniu i znaczenie jego rozwiązania dla wyniku postępowania w sprawie, za to jest powtórzeniem tez wnioskodawczyni o mającym mieć miejsce przeddzień śmierci spadkodawcy złożeniu przez niego ustnej ostatniej woli.

Gdy zaś chodzi o problem sformułowany przez wnioskodawczynię, to na gruncie przepisów o postępowaniu cywilnym nie ma wątpliwości, że to sąd stosownie do przedmiotu opinii biegłych i stopnia jej złożoności decyduje o tym, czy

biegły ma ją złożyć ustnie na rozprawie, czy też pisemnie, przy czym w praktyce oczywiście dominuje ta druga forma opinii. Sąd może też zażądać ustnego lub pisemnego uzupełnienia opinii lub jej wyjaśnienia, a także dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych (ary. 286 k.p.c.). Problem sformułowany przez wnioskodawczynię odnosi się przy tym do czasu, gdy obowiązywały przepisy ustaw o COVID-19, a stan zagrożenia epidemiologicznego istotnie wpływał na organizację pracy sądów.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 1, 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 6 pkt 2 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964), orzeczono jak w postanowieniu.

(M.M.)

[a.ł.]